Proceedings of International Conference on Scientific Research in Natural and Social Sciences
Hosted online from Toronto, Canada.
Date: 5th April, 2023
ISSN: 2835-5326 **Website:** econferenceseries.com

SUN'IY INTELLEKTNING KELAJAK KASBLARIGA TA'SIRI

Ilmiy rahbar: Beknazarova Saida TATU professor
Olimjonov Muhammadqodir, TATU TTF talabasi,
Normuratov Abbosbek, TATU TTF talabasi

Annotatsiya:
Sun'iy intellekt (AI) inson hayotining turli jabhalarini, jumladan, ish va bandlik tabiatini o'zgartiradi. Ushbu maqolada AIning kelajakdagi kasblarga ta'siri va ishchi kuchi uchun mumkin bo'lgan oqibatlari ko'rib chiqiladi. Sharh tegishli adabiyotlarni, jumladan, akademik tadqiqot ishlarini, hukumat hisobotlarini va sanoat nashrlarini har tomonlama tahlil qilishga asoslangan. Topilmalar shuni ko'rsatadiki, AI ish va bandlik kelajagiga sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin. Eng ko'p zarar ko'rgan tarmoqlar transport, ishlab chiqarish, sog'liqni saqlash, moliya va mijozlarga xizmat ko'rsatish bo'lishi kutilmoqda. Takroriy, muntazam yoki ma'lumotlarni tahlil qilish bilan bog'liq bo'lgan ko'plab ishlar avtomatlashtirilgan bo'lishi mumkin, bu esa ishchilarning ko'chishiga olib keladi. Shu bilan birga, sun'iy intellektni rivojlantirish, ma'lumotlar fani va robototexnika kabi sohalarda ham yangi ish imkoniyatlari paydo bo'lishi mumkin. AIning kelajakdagi kasblarga ta'siri ko'plab axloqiy va ijtimoiy muammolarni keltirib chiqaradi, jumladan, daromadlar tengsizligining kuchayishi, ishlarning qutblanishi va ko'p sonli ishchilarning ko'chishi mumkin. Siyosatchilar, o'qituvchilar va ish beruvchilar uchun yangi o'quv dasturlarini ishlab chiqish, ishchilar uchun ijtimoiy xavfsizlik tarmoqlarini ta'minlash, tadqiqot va yangi texnologiyalarni ishlab chiqishga sarmoya kiritish orqali ushbu muammolarni hal qilish muhimdir.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, kelajakdagi kasblar, bandlik, avtomatlashtirish, ishchi kuchi.

Sun'iy intellekt (AI) o'rganish, fikr yuritish, muammolarni hal qilish va idrok etish kabi odatda inson aql-zakovatini talab qiladigan vazifalarni bajara oladigan kompyuter tizimlarini ishlab chiqishni anglatadi. AI sohasi 1950-yillarda paydo bo'lgan va o'shandan beri u murakkab vazifalarni bajara oladigan aqlli tizimlarni

E- Conference Series
Open Access | Peer Reviewed | Conference Proceedings
E- CONFERENCE SERIES

E- Conference Series
Open Access | Peer Reviewed | Conference Proceedings
E- CONFERENCE SERIES

ishlab chiqishda sezilarli yutuqlarga erishdi. AI turli sohalarda, jumladan sog'liqni saqlash, moliya, ishlab chiqarish, transport va ko'ngilochar sohalarda qo'llanilgan.

AI texnologiyasining hozirgi holati ilg'or mashina o'rganish algoritmlari, tabiiy tillarni qayta ishlash, kompyuterni ko'rish va robototexnika bilan tavsiflanadi. Ushbu texnologiyalar sun'iy intellekt tizimlariga muntazam vazifalarni avtomatlashtirish, qarorlar qabul qilish jarayonlarini yaxshilash va turli sohalarning umumiy samaradorligi va mahsuldorligini oshirish imkonini berdi. Biroq, sun'iy intellekt, shuningdek, ish joyini almashtirish, axloqiy tashvishlar va qaror qabul qilish jarayonlarida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan noto'g'ri fikrlar kabi muammolarni keltirib chiqaradi.

Ushbu maqolaning maqsadi AIning kelajakdagi kasblar va ishchi kuchiga ta'sirini o'rganishdir. AI rivojlanishda va rivojlanishda davom etar ekan, u turli sohalar va ish funktsiyalariga ta'sir qilishi kutilmoqda. Ba'zi ish o'rinlari eskirishi mumkin, yangi ish rollari paydo bo'lishi mumkin. Ushbu maqola AIning mehnat bozoriga potentsial ta'siri haqida tushuncha berish va kelajakda talab qilinadigan ko'nikma va qobiliyatlarni ta'kidlashga qaratilgan.

AI texnologiyasining doimiy rivojlanishi mehnat bozoriga ta'sir qiladi va odamlardan kelajakdagi ishchi kuchida muvaffaqiyatga erishish uchun yangi ko'nikma va qobiliyatlarni rivojlantirishni talab qiladi.

Adabiyotlarni ko'rib chiqish - bu AIning kelajakdagi kasblarga ta'siri haqida ma'lumot to'plash uchun ishlatiladigan keng tarqalgan tadqiqot usuli. Bu tendentsiyalar, naqshlar va paydo bo'lgan mavzularni aniqlash uchun mavzu bo'yicha nashr etilgan maqolalar, hisobotlar va akademik jurnallarni ko'rib chiqishni o'z ichiga oladi. Adabiyotlarni ko'rib chiqish sun'iy intellektning turli sohalarga va ish rollariga ta'sirini to'liq tushunish imkonini beradi.

Yana bir tadqiqot usuli - bu ekspert intervyulari bo'lib, tadqiqotchilar AIning kelajakdagi kasblarga ta'siri haqida tushuncha va istiqbollarni to'plash uchun ushbu sohadagi mutaxassislar bilan suhbatlar o'tkazadilar. Mutaxassislar tarkibiga akademiklar, soha mutaxassislari va siyosatchilar kirishi mumkin. Mutaxassislar bilan suhbatlar AIning mehnat bozoriga potentsial ta'siri va kelajakda talab qilinadigan ko'nikma va qobiliyatlar haqida qimmatli fikrlarni berishi mumkin.

Ma'lumotlarni tahlil qilish, shuningdek, AIning kelajakdagi kasblarga ta'siri haqida ma'lumot to'plash uchun ishlatiladigan tadqiqot usulidir. Bu AIning turli ish rollari

E- Conference Series
Open Access | Peer Reviewed | Conference Proceedings
E- CONFERENCE SERIES

va tarmoqlariga ta'siri bilan bog'liq naqsh va tendentsiyalarni aniqlash uchun mehnat bozori tendentsiyalari, bandlik statistikasi va sanoat hisobotlari kabi tegishli ma'lumotlar to'plamini tahlil qilishni o'z ichiga oladi.

Umuman olganda, ushbu tadqiqot usullarining kombinatsiyasi AIning kelajakdagi kasblarga ta'siri va kelajakdagi ishchi kuchida muvaffaqiyatga erishish uchun zarur bo'lgan ko'nikma va qobiliyatlarni to'liq tushunish imkonini beradi.

Sog'liqni saqlash: AI tibbiy diagnostika, dori-darmonlarni aniqlash va moslashtirilgan davolash usullarini yaxshilash imkoniyatiga ega. AI naqshlarni aniqlash va kasallik xavfini bashorat qilish uchun bemorlarning katta miqdordagi ma'lumotlari va tibbiy yozuvlarini tahlil qilishi mumkin. Biroq, bemor ma'lumotlarining maxfiyligi va xavfsizligi, shuningdek, sun'iy intellektning inson shifokorlari va hamshiralarining o'rnini bosishi mumkinligi haqida xavotirlar mavjud.

Moliya: AI firibgarlikni aniqlash, bozor tendentsiyalarini bashorat qilish va muntazam vazifalarni avtomatlashtirish uchun moliyaviy ma'lumotlarni tahlil qilishi mumkin. Biroq, AI moliyaviy pufakchalarni yaratishi va iqtisodiy tengsizlikni kuchaytirishi mumkinligi haqida xavotirlar mavjud. Moliyaviy tahlilchilar va moliya bilan bog'liq boshqa kasblar uchun ish joyini almashtirish xavfi ham mavjud.

Ta'lim: AI o'rganish tajribasini shaxsiylashtirishi, real vaqtda fikr-mulohazalarni taqdim etishi va ma'muriy vazifalarni avtomatlashtirishi mumkin. Biroq, sun'iy intellekt tomonidan taqdim etilayotgan ta'lim sifati, shuningdek, sun'iy intellekt o'qituvchilar va o'qituvchilarning o'rnini bosishi mumkinligi haqida xavotirlar mavjud.

Transport: AI transport boshqaruvini yaxshilashi, navigatsiya tizimlarini yaxshilashi va haydashni avtomatlashtirishi mumkin. Biroq, o'z-o'zidan boshqariladigan avtomobillarning xavfsizligi va xavfsizligi, shuningdek, haydovchilar va boshqa transport bilan bog'liq kasblar uchun ish joyini almashtirish ehtimoli haqida xavotirlar mavjud.

Umuman olganda, AIning ish joyidagi potentsial afzalliklari samaradorlik, mahsuldorlik va innovatsiyalarni oshirishni o'z ichiga oladi. Biroq, ish joylarini almashtirish ehtimoli va qaror qabul qilish jarayonlarida mashinalarga tayanishning axloqiy oqibatlari haqida ham xavotirlar mavjud. Turli kasblarda AIni joriy qilishda ushbu omillarni hisobga olish va yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xavf va

kamchiliklarni bartaraf etish uchun tegishli choralar ko'rilishini ta'minlash muhimdir.

Ish joyini o'zgartirishga kelsak, ba'zi tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, AI kelgusi yillarda millionlab ish joylarini, ayniqsa past malakali va odatiy kasblarda bo'shatilishi mumkin. Shu bilan birga, sun'iy intellektni rivojlantirish natijasida yangi ish o'rinlari va tarmoqlar paydo bo'lishi mumkin, masalan, AI trenerlari, ma'lumotlar tahlilchilari va kiberxavfsizlik bo'yicha mutaxassislar. Shaxslar va tashkilotlarning ushbu o'zgarishlarga moslashishi va kelajakdagi ishchi kuchida muvaffaqiyatga erishish uchun yangi ko'nikma va qobiliyatlarga ega bo'lishi juda muhimdir.

Munozara:

Natijalarni talqin qilish: AIning kelajakdagi kasblarga potentsial ta'siri muhim va ko'p qirrali. Sun'iy intellekt ish joyiga samaradorlik, mahsuldorlikni oshirish va innovatsiyalar kabi ko'plab foyda keltirish potentsialiga ega bo'lsa-da, u muhim axloqiy mulohazalar va xavflarni, jumladan, potentsial ish joyini almashtirish, tarafkashlik va kamsitishlarni keltirib chiqaradi. AIning kelajakdagi kasblarga ta'siriga tayyorgarlik ko'rish uchun shaxslar, tashkilotlar va siyosatchilar uchun faol qadamlar qo'yish juda muhimdir.

Jismoniy shaxslar, tashkilotlar va siyosatchilar uchun tavsiyalar: Shaxslar ma’lumotlarni tahlil qilish, tanqidiy fikrlash va ijodkorlik kabi yangi ko‘nikma va ko‘nikmalarga ega bo‘lish orqali kelajakdagi kasblarga AIning ta’siriga tayyorgarlik ko‘rishlari mumkin. Tashkilotlar AI asrida muvaffaqiyatga erishish uchun zarur ko'nikmalarga ega bo'lishlarini ta'minlash uchun o'z xodimlarining malakasini oshirish va malakasini oshirish dasturlariga sarmoya kiritishlari mumkin. Siyosatchilar AIni rivojlantirishni moliyalashtirish va tartibga solish orqali qo'llab-quvvatlashi mumkin, shu bilan birga axloqiy va ijtimoiy muammolarni, masalan, ish joyini almashtirish va AI algoritmlarida tarafkashlik kabi muammolarni hal qilishlari mumkin.

Ish joyida sun'iy intellekt bilan bog'liq axloqiy mulohazalar: Ish joyida sun'iy intellektdan foydalanish muhim axloqiy mulohazalarni, jumladan, qaror qabul qilish jarayonida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan qarama-qarshilik va kamsitishlarni keltirib chiqaradi. AI algoritmlarini axloqiy va mas'uliyatli tarzda, shaffoflik va javobgarlik bilan ishlab chiqish va ishlatishni ta'minlash juda muhimdir. Tashkilotlar

E- Conference Series
Open Access | Peer Reviewed | Conference Proceedings
E- CONFERENCE SERIES

sun'iy intellektni rivojlantirish guruhlarida xilma-xillik va inklyuziyani birinchi o'ringa qo'yishlari va AI yechimlarining potentsial ijtimoiy ta'sirini hisobga olishlari kerak.

Kelajakdagi tadqiqotlar uchun yo'nalishlar: AIning kelajakdagi kasblarga, jumladan, yangi ish rollari va sohalarini rivojlantirishga potentsial ta'sirini yaxshiroq tushunish uchun qo'shimcha tadqiqotlar talab etiladi. Shuningdek, AI bilan bog'liq bo'lishi mumkin bo'lgan xavf va kamchiliklarni aniqlash va ushbu tashvishlarni hal qilish uchun samarali strategiyalarni ishlab chiqish uchun tadqiqotlar kerak. Bundan tashqari, ish joyida AIning axloqiy oqibatlarini o'rganish va mas'uliyatli AIni ishlab chiqish va ishlatish uchun asoslarni ishlab chiqish uchun tadqiqotlar zarur.

Xulosa:

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, sun'iy intellekt kelajakdagi kasblarga sezilarli ta'sir ko'rsatish potentsialiga ega, bu ham foyda, ham qiyinchiliklarni keltirib chiqaradi. Ushbu ta'sirga tayyorgarlik ko'rish uchun shaxslar, tashkilotlar va siyosatchilar potentsial xavflarni bartaraf etish va AIning axloqiy va mas'uliyatli tarzda ishlab chiqilishi va ishlatilishini ta'minlash uchun faol choralar ko'rishlari kerak. Shunday qilib, biz AI kuchidan samaraliroq, samaraliroq va adolatli kelajakdagi ishchi kuchini yaratish uchun foydalanishimiz mumkin.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Styuart Rassell - Sun'iy intellect

2.Tom Taulli Sun'iy intellekt asoslari: texnik bo'lmagan kirish

3. Denis Rotman, Metyu Lamons, Rahul Kumar - "Python: yangi boshlanuvchilar uchun sun'iy intellekt bo'yicha qo'llanma"

4. Maks Tegmark - "Life 3.0 sun'iy intellekt davrida inson bo'lish"

5. https://www.britannica.com/technology/artificial-intelligence

6. https://www.ibm.com/topics/artificial-intelligence

7. https://cloud.google.com/learn/what-is-artificial-intelligence

E- Conference Series
Open Access | Peer Reviewed | Conference Proceedings
E- CONFERENCE SERIES